

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Lågt valdeltagande i sammanslagna kommuner – aktiva väljare i de minsta kommunerna
- Kranskommuner är Finlands bästa kommuner
- Svårt för svenskar att flytta till landsbygden men minst lika svårt för invandrarna – om integration i senaste Sverigebladet
- ”En otrolig social gemenskap och arbete för gemensam sak” – nerlagd butik fick bybor att grunda serviceandelslag
- Läs även detta: *Tystar storkommunen småkommunernas röst? – närdemokrati-forskaren Ritva Pihlaja intervjuas i TV-program *Många fullmäktigeledamöter upplever ett ”bästa broder-fenomen” i beslutsfattandet *Professor Eero Uusitalo premierades för kooperativt främjande *Byahjälp på kommande till Västnyland *Sociala mediars betydelse för verksamheten diskuteras på seminarium i Mariehamn *Nätverket Rural Studies tioårsjubilerar med seminarium i Helsingfors

Cit: ***"Det finska kunnandet att förnya samhället, håller på att hotfullt förvittra."***

Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki som menar att efter en skrävande början, har regeringens kommunreform, samt social- och hälsovårdsreform hamnat i svårigheter. Regeringens tvåstegsmodell kommun-stat funkar inte i praktiken, utan det behövs en mellannivå. Verkligheten har visat sig vara nyansrikare och starkare än regeringsprogrammet (Vasabladet 26.10).

"Medborgarinitiativ är ett nytt demokratiskt redskap, men kan och får inte ställas mot den representativa demokratin."

Riksdagsledamot Mats Nylund om att det första medborgarinitiativet med över 50 000 namnunderskrifter mot pälsnäringen har lämnats in till riksdagen. Nylund tycker det är oroande att höra de två största regeringspartiernas representanter antyda att deras riksdagsgrupper skulle få helt fria händer i riksdagsbehandlingen av ärendet, vilket han ser som omöjligt med tanke på stödet för näringen i regeringsprogrammet. Näringen har ett starkt stöd i nuvarande riksdag (Österbottens Tidning 28.10).

"Det här projektet kommer att avfolka landsbygden".

Pensionerade chauffören i Bäckby, Närpes Kaj Bäck som menar att utvidgningen av avloppsprojektet får förödande konsekvenser ute i byarna. Folk tvingas flytta från hus och hem, för pensionärer har inte råd att investera 7 000 euro. I Bäckby bor nästan bara pensionärer, minst 90 procent. Bäck efterlyser ett bidragssystem och irriteras över att det framställs som om en utvidgning av allmänna avloppsnätet är enda alternativet (Syd-Österbotten 27.10).

LÅGT VALDELTAGANDE I SAMMANSLAGNA KOMMUNER – AKTIVA VÄLJARE I DE MINSTA KOMMUNERNA

”Den kommunala självstyrelsen och kommunstrukturen är i ett brytningsskede. Orsakerna till att valdeltagandet sjönk måste utredas noggrant och vi måste söka effektiva metoder för att trygga demokratin”, säger Finlands Kommunförbunds verkställande direktör Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma. Den livliga debatten om de kommunala tjänsterna ökade inte den allmänna röstningsaktiviteten i kommunalvalet, utan valdeltagandet i hela landet stannade på 58,2 procent. För fyra år sedan deltog 61,2 procent av de röstberättigade i valet av kommunfullmäktige och 58,6 procent år 2004. År 2000 var det ännu lägre än i år, 55,9 procent. Att den uppgående trenden sedan 2004 nu bröts i det här valet är beklagligt med tanke på demokratin. Den mycket omdebatterade frågan om kommunstrukturerna har inte påverkat intresset för att vara med och välja kommunens beslutsfattare. ”De nya fullmäktigeledamöterna har en ansvarsfylld uppgift framför sig i arbetet att utveckla kommunerna, så att de klarar av utmaningarna i framtiden. I och med kommunreformen är det viktigt att också diskutera närinflytandet och att genom olika metoder satsa på att utveckla invånardemokratin. Kommunalvalet kan inte vara det enda sättet att påverka”, påminner Kommunförbundets VD Mäki-Lohiluoma och konstaterar att kommunsammanslagningarna skärpte konkurrensen om fullmäktigeplatserna på flera orter, men att det ändå inte var tillräckligt för att öka valdeltagandet, för i de flesta sammanslagna kommuner sjönk valdeltagandet, trots det aktuella temat. Valdeltagandet har i genomsnitt varit störst i de minsta kommunerna och lägst i de största kommunerna med ett valdeltagande som enligt kommunstorlek varierar från 55,6 procent i kommuner med över 100 000 invånare till 68,6 procent i kommuner med mindre än 2 000 invånare. Det högsta valdeltagandet hade Kinnula, där 84,9 procent av de röstberättigade röstade, medan den andra ytterligheten var Vanda, där valdeltagandet var 51,0 procent. En faktor som bidrar till valdeltagandet på mindre orter är ofta att väljarna i stor utsträckning känner sin kandidat, medan det på större orter är det få som känner sin fullmäktigeledamot. *Uppgifterna är från Kommunförbundets pressmeddelande (från 29.10) som finns på webbplatsen Kommunerna.net under adressen <http://www.kommunerna.net/sv/kommunforbundet/media/pressmeddelanden/2012/10/Sidor/grundlig-analys-av-valresultatet.aspx>.*

Se även Statistikcentralens avgiftsfria webbtjänst. Med valkartor är det möjligt att bl.a. studera valdeltagande, partiernas väljarstöd och förändringar i väljarstödet på olika områdesnivåer, http://pxweb2.stat.fi/explorer/kunnallisvaalit_2012/index_sv.shtml.

KRANSKOMMUNER ÄR FINLANDS BÄSTA KOMMUNER

Så kallade kranskommuner, som ligger i anslutning till de större städerna, är Finlands bästa kommuner, skriver tidningen Helsingin Sanomat (28.10). I tidningens jämförelse kommer Rusko i Egentliga Finland på första plats, medan andra plats delas av Pemar och Masku i Egentliga Finland och Vörå i Österbotten. Korsholm placerade sig bland de tio bästa med 20 av 22 möjliga poäng, och kommundirektör Rurik Ahlberg är

1. Rusko
2. Pemar **2. Masku**
2. Vörå

inte alls överraskad för folk litat på varandra och samhällsklimatet är positivt och arbetsamt. Arbetslösheten ligger t.ex. på bara 3,4 procent. I den riktgivande undersökningen jämfördes kommunerna på 17 olika punkter, bl.a. sysselsättning, kriminalitet, utbildningsnivå, skatteintäkter, kommunalskattesats, hälsovård och antal biblioteksbesök. Ifall situationen i kommunen var avsevärt bättre än medeltalet fick kommunen två poäng, och om den var sämre än medeltalet fick den inga poäng alls. Ifall den var betydligt sämre fick den en minuspoäng.

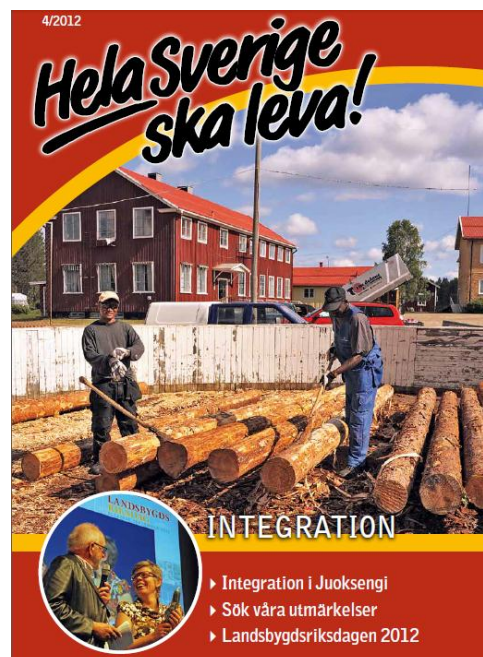
Kommunens geografiska läge verkar ha spelat en avgörande roll i rankingen, för de flesta kommuner som placerade sig i toppen är kranskommuner i närheten av stora städer, där bostäderna är billigare, rymligare och närmare naturen, samtidigt som grannskapet med en storstad erbjuder goda möjligheter till jobb och utbildning. Kommundirektören i Rusko Arto Oikarinen var inne på samma linje som Ahlberg. I Helsingin Sanomat riktade han ett skämtsamt tack till Åbo, som ligger 12 km från Rusko. Kommunerna på Åland ingick inte i tidningen Helsingin Sanomats jämförelse. *Uppgifterna är från Hufvudstadsbladet (29.10). Se även Helsingin Sanomats hemsida under adressen <http://www.hs.fi/digilehti/#kotimaa/Suomen+parhaat+kunnat/a1351306412323>.*

”Det är på det sättet många familjer föredrar att bo numera: tillräckligt nära en större stad, men ändå i ett eget samhälle med eget beslutsfattande och fungerande service.”

Korsholms kommundirektör Rurik Ahlberg

SVÅRT FÖR SVENSKAR ATT FLYTTA TILL LANDSBYGDEN MEN MINST LIKA SVÅRT FÖR INVANDRARNAN – OM INTEGRATION I SENASTE SVERIGEBLADET

Under de senaste tre åren har ca 90 000 personer årligen invandrat till Sverige, varav de flesta söker sig till storstadsområden, där de hittar släktingar, landsmän och andra i samma situation. Men samtidigt finns en landsbygd som skulle kunna dra nytta av de nya svenskar, och liksom invandrarna skulle kunna få både nytta och nöje av den svenska landsbygden. En del av dem var landsbygdsbor i sitt ursprungsland, och på den svenska landsbygden finns plats för att odla nya grödor, producera nya varor och kanske få en utkomst av den kunskap man har om sitt ursprungsland. Men som Amil Sarsour, ordförande i Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningar i Uppsala (SIU), säger: ”Det är svårt för svenskar att flytta till landsbygden. Lika svårt, eller svårare, är det för en invandrare. När man kommer som ny till Sverige är allt nytt; språket, maten, myndighetskontakterna och så vidare. Då känns det betydligt tryggare i staden. Däremot kan vi försöka göra det lättare för invandrare att lära känna landsbygden och kanske på sikt flytta dit”. Med den visionen driver SIU sedan i våras projektet *Framtid och integration på landsbygden* tillsammans med Uppsala länsbyggeråd, där målet kort sikt är att skapa gemensamma aktiviteter mellan invandrare och landsbygdsbor och på längre sikt att den processen leder till att mål uppfylls, om produktutveckling och arbetstillfällen på landsbygden. Men Amil påpekar att ett framgångsrikt integrationsarbete tar tid och energi. Förutom det här ämnet, Det

måste bli lättare att lära känna landsbygden, kan bl.a. följande nämnas i Riksorganisationen Hela Sverige ska levas (HSSL:s) färskaste nyhetsblad:

- Ledaren: Vilka drömmar bär dig framåt?
- Byn Juoksengi lär flyktingar om svensk kultur
- Arbete med integration i Västmanland gav positiva resultat
- Traktor på plattan (Gotlandsupproret på Sergels torg)
- Vindens återbäring i Lillhärdal

Nyhetsbrevet (nr 4/2012) finns att läsas på HSSL:s hemsida under webbadressen http://wpmu.helasverige.se/files/nyhetsbladet_okt_webb1.pdf.

Hela Sverigebladet publiceras fyra till fem gånger om året och sänds ut per post och e-post. I allmänhet publiceras ett av årets nummer enbart digitalt.

”EN OTROLIG SOCIAL GEMENSKAP OCH ARBETE FÖR GEMENSAM SAK” – NERLAGD BUTIK FICK BYBOR ATT GRUNDA SERVICEANDELSLAG

I Ullava i Mellersta Österbotten fanns länge två butiker, den ena i kyrkbyn och den andra vid omfartsvägen. När så handelsmannen lade ner butiken i kyrkbyn, så aktiverade byborna sig själva på ett aldrig tidigare skådat sätt, berättar ordföranden för Ullavan Palveluusuuskunta Reino Herlevi. Byborna grundade serviceandelslaget M-Market Lukkari, och därefter kavlade man upp ärmarna. Man köpte den tomma butiksfastigheten och öppnade sommaren 2011. Till en början var det en dagligvarubutik, men nu har de Veikkaus och Fintotos tjänster, en lunch- och servicedisk, ett kafé, en apoteksfilial och en massör, samt att de säljer verktyg och lantbruksprodukter – allt under samma tak. I framtidsplanerna ingår en butikskasstjänst för äldre personer, frisörstjänster och bränsleförsäljning. Man sökte genast startstöd hos aktionsgruppen Pirityiset ry för att anställa den första utomstående arbetstagaren. Enligt Herlevi har stödet stor betydelse i startskedet, men verksamheten skall absolut vara ekonomiskt lönsam utan stöd. Det ser den ut att vara, och prisnivån har man lyckats hålla i schack. Man har även kunder i andra kommuner. Butiken är även Ullavas hjärta, en samlingsplats och ett ställe som alla hyser intresse för. Man får inga extra kostnader till följd av t.ex. underhållsarbeten och reparationer, för det finns kompetens i andelslaget för alla behov, och alla vill göra sin insats för den gemensamma butiken. Det är lätt att komma till butiken, eftersom de äger den. ”Jag tror att en butik som grundats av en gemenskap, har en betydelse som sträcker sig mycket längre än enbart till ekonomisk vinning. Ullava förblir en livskraftig by, ett bostadsområde som lockar unga och barnfamiljer, även i framtiden”, säger Herlevi. I landsbygdsnätverkets tävling *Bästa praxis 2012*, som hålls under *Landsbygdsgalan* 8.11 på Musikteatern Palatsi i Tammerfors, valdes projektet *Kauppalvelu Ullavan kirkonkylälle* till finalen i tävlingsserien *En lysande landsbygdsidé*. Uppgifterna är från en artikel, skriven av Tiina Marjusaari, i landsbygdsnätverkets bilaga för oktober 2012, *Landsbygd i utveckling – Europa satsar på landsbygdsområden*, som ingick i senaste veckas upplaga (26.10) av *Landsbygdens Folk*. I bilagan, som inom kort kommer upp på adressen www.landsbygd.fi, presenteras alla projekt och åtgärder som valts till finalen i årets tävling.

LÄS ÄVEN DETTA

Tystar storkommunen småkommunernas röst? – närdemokratiforskaren Ritva Pihlaja intervjuas i TV-program

TV-programmet Ajankohtainen kakkonens kommunalvalsspecial redogjorde för modeller angående närdemokratins befrämjande. I programmet listar närdemokratiforskaren Ritva Pihlaja förslag, med vilka beslutsfattandet skulle utökas till lokal nivå. *Uppgifterna (på finska) är från Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens hemsida och finns med länk till TV-programmet under webbadressen*

http://www.maaseutupolitiikka.fi/viestinta/uutiset/vaientaako_suurkunta_pikkukuntien_aanen.2249.news.

Många fullmäktigeledamöter upplever ett ”bästa broder-fenomen” i beslutsfattandet

En stor del av fullmäktigeledamöterna tycker i en undersökning att beslutsfattandet i deras kommun påverkas av ett ”bästa broder-fenomen”. Enligt undersökningen, gjord av De Grönas partitidning Vihreä Lanka, upplever en stor del av fullmäktigeledamöterna att besluten påverkas och styrs av mindre slutna nätverk i kommunen. Av de 1 141 ledamöter som svarat på Vihreä Lankas undersökning,

anser 36 procent att besluten påverkas av ett ”bästa broder-fenomen”, och det sker över hela partikartan. *Uppgifterna är från (24.10) webbplatsen svenska.yle.fi och finns under adressen <http://svenska.yle.fi/artikel/2012/10/24/basta-bror-bestammer-i-kommunen>, medan artikeln i Vihreä Lanka finns på webbadressen <http://www.vihrealanka.fi/uutiset/kysely-salaiset-hyv%C3%A4-veli-verkostot-vaikuttavat-kunnissa>.*

Professor Eero Uusitalo premierades för kooperativt främjande

Sällskapet Pellervo rf har beviljat Gebhard-medaljer och Kooperationens förtjänstmedaljer för erkänsla av kooperativa främjanden till lärare, forskare och tjänstemän. Förtjänsttecken gavs denna gång till sammanlagt 26 förtjänta personer, däribland YTR:s förra generalsekretär Eero Uusitalo (Bjärnä kooperations förtjänstmedalj) och forskaren Ritva Pihlaja (Gebhard-medaljen i brons). Professorn, landsbygdsrådet Eero Uusitalo är landsbygdsutvecklaren, som uppmuntrat användningen av andelslagsmodellen som medel för landsbygdsutveckling överallt i Finland, medan forskaren och specialsakkunnig Ritva Pihlaja har forskat och fört fram kooperativa lösningar och deras anpassningsbehov, särskilt för landsbygdens välfärdstjänster. Alla premierade förenas av ett långsiktigt, innerligt intresse för den ekonomiska och samhällsliga utvecklingen, även med alla de medel som kooperativet erbjuder. Medaljerna beviljades i andan av FN:s kooperationsår 2012. Målet med kooperationsåret är att överallt i världen fästa uppmärksamhet på Kooperationens positiva inverkan på samhällenas ekonomiska och sociala utveckling. Ungdomarna är en speciell grupp. *Uppgifterna (på finska) är från Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens hemsida och från Sällskapet Pellervos pressmeddelande (från 17.10) med alla namn på mottagarna, samt motiveringarna till utnämningarna. Se adressen*

Uppgifterna (på finska) är från Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens hemsida och från Sällskapet Pellervos pressmeddelande (från 17.10) med alla namn på mottagarna, samt motiveringarna till utnämningarna. Se adressen

[seura palkitsi osuustoiminnan edistajia.2251.news](http://www.pellervo.fi/otlehti/ot5_12/tiedote_tunnustuksia17102012.pdf) respektive webbadressen http://www.pellervo.fi/otlehti/ot5_12/tiedote_tunnustuksia17102012.pdf.

Byahjälp på kommande till Västnyland

I framtiden har Snappertuna och Degerby i Västnyland kanske en byassistent, som hjälper äldre människor med gårdsarbete, städning och reparationer. Då har projekt *Kyläapu* (*Byahjälpen*) gett önskat resultat. Vi skall stödja lokala föreningar att sysselsätta människor utan allt för mycket byråkrati, säger Juhani Nenonen, som leder projektet *Kyläapu*, vilket nyligen startat i Västnyland. Idén är att Nenonen och en projektsekreterare stöder de byaföreningar i regionen som kan tänka sig att sysselsätta en långtidsarbetslös, vilken kan arbeta med att sköta byaföreningens fastigheter och gård. Dessutom får föreningen förmedla byassistentens tjänster till äldre invånare i byn, och personen kan för en timpeng på ca tio euro t.ex. skotta snö, städa, hugga ved, göra små reparationer m.m. Nenonen hjälper föreningen med sådant som hör till arbetsgivarens ansvar, medan projektsekreteraren tar hand om bl.a. utbetalningen av lön. Hembygdens Vänner i Snappertuna har tänt på idén med en byassistent, och ordföranden Holger Wickström berättar att man ännu inte hittat någon lämplig person, men att en byassistent skulle ja händerna fulla i Snappertuna. Projektet startade i september och har finansiering till slutet av december i år. Men Nenonen räknar med att NTM-centralen fortsätter understöda även de två följande åren, men hoppas efterfrågan på byassistentens tjänster är så stor, att verksamheten kan fortsätta också efter att projektet tagit slut. Uppgifterna är från (27.10) webbplatsen [Vastranyland.fi](http://vastranyland.fi) och finns under adressen <http://vastranyland.fi/nyheter/2012-10-27/byahjalp-till-vastnyland>.

Sociala mediers betydelse för verksamheten diskuteras på seminarium i Mariehamn

Kan sociala medier också användas inom landsbygdsutveckling, och förstår vi vidden av användningen av de sociala medierna i vår verksamhet? Är detta ett verktyg och en resurs som effektivare kunde utnyttjas i just Din verksamhet, vilket mervärde kan sociala medier tillföra verksamheten? Dessa och liknande frågeställningar behandlas på seminariet *Sociala medier - effektiva verktyg för utveckling och kommunikation* som hålls 19.11 kl. 13-16.30 på Ålands Lyceum i Mariehamn. Tillställningen, som är avgiftsfri, ordnas av Ålands landskapsregering och landsbygdsnätverket. Huvudföreläsare är Lena Leigert, för tillfället en av de mest framstående föreläsarna kring sociala medier, och så presenteras ett konkret case av Jessica Alaniessé-Karlsson och Ingela Grahn från det svenska Jordbruksverket. Seminariet riktas till myndigheter och tjänstemän, kommunikatörer och övriga intresserade. *Info, anmälningsuppgifter (anmälan senast 12.11) och länk till programmet finns på webbplatsen Landsbygd.fi under adressen http://www.landsbygd.fi/sv/index/kalenteri/CalendarEvents/sociala_medier_mariehamn_2012_1119.html.stx*

Lena Leigert

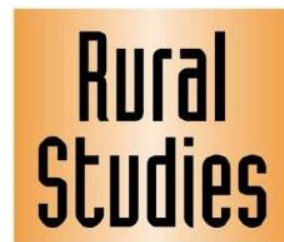
Jessica Alaniessé-Karlsson

Ingela Grahn

Nätverket Rural Studies tioårsjubilerar med seminarium i Helsingfors

Rural Studies-nätverkets och -utbildningens 10-årsjubileumsseminarium ordnas i Runebergssalen i Helsingfors universitet 20.11 kl. 14-17. Alla som har verkat i nätverket under åren 2002-2012, samt de som är intresserade av det är välkomna. Professor, dekanus Hannu Katajmäki och professor Seija Virkkala från Vasa universitet är två av föreläsarna. I Rural Studies-nätverket ingår Helsingfors, Östra Finlands, Uleåborgs, Åbo och Vasa universitet, samt Åbo Akademi.

Program och anmälningsuppgifter (anmälan senast 12.11) finns som länk under adressen <http://www.ruralstudies.fi/rural-studies-10-vuotisjuhlaseminaari-20-11/>.

VERKOSTO

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaföreningarna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--